

Representantforslag nr. 55

(2007-2008)

fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Per-Kristian Foss og Olemic Thommessen

Dokument nr. 8:55 (2007-2008)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Per-Kristian Foss og Olemic Thommessen om å utrede en omgjøring av Likestillings- og diskrimineringsombudet, Forbrukerombudet og Barneombudet til organer under Stortinget

Til Stortinget

BAKGRUNN

En "ombudsmann" er en person eller et embete med oppdrag å beskytte enkeltpersoners eller gruppers interesser og rettigheter. Mange ombud arbeider vis-à-vis offentlig myndighetsutøvelse, men noen av ombudene arbeider også med enkeltpersoners rettigheter vis-à-vis andre privatpersoner eller bedrifter.

Det er ulike prosedyrer for tilsetting eller utnevnelse av de ulike ombud. I dag tilligger det Stortinget å tilsette Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsmannen), Ombudsmannen for Forsvaret og Ombudsmannen for sivile vernepliktige. Likestillings- og diskrimineringsombudet, Forbrukerombudet og Barneombudet blir ansatt av forvaltningen, for tiden for alle disse tre ombud, Barne- og likestillingsdepartementet. Utover dette har vi noen fylkeskommunale ansettelser av ombudsmenn i henholdsvis Pasientombudet og Elev- og lærlingombudet i fylkene.

Forslagsstillerne vil med dette forslag endre strukturen hva angår utnevnelser og departementstilknytning for henholdsvis Barneombudet, Likestillings- og diskrimineringsombudet og Forbrukerombudet. Disse ombud har som hovedoppgave å ivareta særskilte gruppers interesser og rettigheter. Ombudene skal være disse gruppers talerør i det å utfordre myndighetene ved å blant annet delta aktivt i samfunnsdebatten. Ombudene er høringsinstans og skal uttale seg på et faglig grunnlag for å ivareta de respektive interessegrupper.

En viktig forutsetning for at disse ombud kan skjønne sin rolle på en tilfredsstillende måte, er at tilknytning til forvaltning og politikk ikke på noen måte styrer ombudet i dets virke. FNs komité for barns rettigheter (Barnerettskomiteen) har påpekt overfor Norge at Barneombudet er for lite selvstendig fordi det er underlagt et departement. For å sikre ombudets uavhengighet er det viktig at man gjennom de prosedyrer som ligger i ansettelsene, sikrer at det ikke kan reises tvil om tilstrekkelig uavhengighet mellom ombud og politisk ledelse. For å sikre ombudets selvstendighet bør man vurdere å oppheve tilknytningen til departementet ved å legge ombudene som selvstendige organer under Stortinget.

Forslagsstillerne mener det er behov for en utredning av åremålsstillingens lengde, om den for alle ombud bør være på 6 år, og om det bør innføres en ordning hvor man ikke gir mulighet for fornyelse. Dette vil være et virkemiddel for ytterligere å sikre uavhengighet i ombudsmannsrollen.

FORSLAG

For å sikre tilstrekkelig uavhengighet mellom ombud og departementer, og for å sikre nevnte ombuds selvstendighet i ombudsrollen, fremmes følgende

f o r s l a g :

I

Stortinget ber Regjeringen om å utrede en omgjøring av Likestillings- og diskrimineringsombudet, Forbrukerombudet og Barneombudet til organer under Stortinget.

II

Stortinget ber Regjeringen vurdere åremålets lengde og om det skal gis adgang til fornyet tillit for samme ombud i flere perioder.

